

El xoc entre dues formes de pensar. España-Catalunya.

written by Sebastià Sardiné | 27 de març de 2019

NO POT HAVER-HI PACTE entre Espanya i Catalunya quan una de les parts, Espanya, entén que li volen segregar un òrgan vital i necessari, seu des de fa temps –dret de conquesta– i que en el tracte hi perd territori, poder i calés. Mentrestant, l'altra part, Catalunya, entén que les lleis internacionals emparen el fet de recuperar allò que era seu, i assenyadament no es nega a compartir el que s'acordi amb la resta de pobles de l'entorn i/o de la UE.

Així doncs tenim un diferent concepte d'entendre el DRET.

Ancestralment, la legalitat a Castella, tret de costums autoritzats, era imposada: “que és la ley, lo que manda el rey”, “un Rey, una ley”. A Catalunya, el concepte del Dret i de les lleis, eren les pactades en Corts sota els principis: “El Dret i la raó de ser de la llei no pas la llei, són una mateixa cosa”, “La llei, no és el dret, sinó que la llei hauria de ser una assenyada expressió del Dret”.

A Castella, el rei legislava com li convenia, sota aparença de Corts. Mirem que diuen, en extracte, *Las Siete Partidas*:

1. Partida I: 24 títols. Establia que les lleis eren dictades pel monarca i eren d'obligat compliment per a tothom
2. Partida II: 31 títols. Atorgava a les oligarquies el control administratiu de la Cort, els Castells, les guerres i les universitats.
3. La Partida III: 32 títols. Establia el dret processal i sistema judicial, administració de justícia, sentències, apel·lacions.
4. Partida IV: 27 títols. Dret de família, regulant matrimonis, fills, etc., i la relació entre els amos i els servents.

5. Partida V: 15 títols. Venia a ser un Dret Mercantil, regulava les compravendes, contractes comercials, transaccions, solució de conflictes, tractament dels morosos.
6. Partida VI. Testamentària. Separació de béns. L'home administrador, béns dels menors.
7. Partida VII. Regulava el dret penal, l'adulteri, règim penitenciari, els turments ... i una especial regulació si els afers implicaven jueus o moros.

A Catalunya regia des de molt antic:

1. "Faci lo rei la llei a la Cort, amb la Cort", és a dir, que si el rei volia fer o proposar lleis, havia primer de convocar Corts dins de Catalunya, fer la proposta, que era treballada pels Tres Braços (Eclesiàstic, Militar i Reial o civil), transaccionant les lleis que s'anomenaren *Constitucions* o lleis generals –la primera del món feta a Barcelona el 1283–. També s'establien en Corts els *Capítols* a modus de reglament per desenvolupar lleis, i *Actes de Cort* o disposicions menors (vegeu el meu text: *L'Àliga emprèn el vol*, Ed.: Llibres de l'Índex). De vegades aquests Actes de Cort tingueren llarga vigència, i podien ser dictats per només dos dels Tres Braços, i si perduraven es convertien en *Pragmàtiques*. El rei podia atorgar, paccionadament, Furs a determinats territoris: Furs de València, sense rang de Constitució que, pactat en Corts, regulava tot el que regulava el rei de Castella en les seves *Las Siete Partidas*, però aquí, negociadament i pactada en Corts. Règim matrimonial: Separació de béns. Separació de poders i, a la Constitució de 1701/2 i 1704/5, la darrera, amb un Tribunal de Contrafaccions o Constitucional, el primer del món.
2. A Catalunya la llei fou originalment consuetudinària, de pacte entre les parts, és a dir: "Tracte és tracte".

Quan per evolució natural de les coses i costums el tracte variava, naixia el "Tracte romp tracte", és a dir, el vell tracte, era substituït per un altre de nou que es convertia en llei. Aquesta llei també evolucionava i, sent així, si una nova manera de pensar o fer esdevenia més justa, s'imposava sobre l'anterior, i esdevenia un "Tracte romp llei". Quan tot aquest *corpus jurídic* es redacta en lleis escrites es convertiren en *Usatges*, primer a Barcelona el segle XI en temps del comte Ramon Berenguer I, despès amb Jaume I, Corts de Barcelona de 1251, en lleis generals, més endavant plasmades en Constitucions.

"Principi d'observança" de les lleis: Tenim també dues diferents formes de fer-les i entendre-les.

1. A la Gran Castella: El rei i la cort d'alts funcionaris, noblesa i rics homes, encerclaven el rei o reina com a favorits i amants, deien: Feu vós les lleis i deixeu-me a mi fer els reglaments, és a dir, manant els alts funcionaris, nobles i terratinents. El compliment de les lleis estava massa condicionat pel poder reial i oligàrquic. Així es va construir la Gran Castella. Imperava l'absolutisme i el centralisme, que es veié afavorit en el S. XV-XVI pel fàcil or que els venia d'Amèrica que els va acostumar a treballar poc i guanyar molt, administrant malament la cosa pública, endeutant-se amb guerres als Països Baixos que, per desafectes, en part, s'emanciparen (Acta d'abjuració de Leiden 26.07.1581). La Mesta, la transhumància, els minifundis fruit de dividir entre tots els fills l'herència de la poca terra que pogué tenir la gent humil; els senyorets que ho adquiriren tot a quatre rals; la desamortització; grans migracions a Amèrica. Resultat: despoblació que empobrí el camp, amb gent que es va veure obligada a emigrar (excedent de mà d'obra) que va acabar, en gran part, a Catalunya i la va ajudar a prosperar.

2. A la Confederació Catalana-Aragonesa o, per no barrejar-ho tot, a Catalunya, imperava altre axioma que ho deixa prou clar: El principi d'Observança: "de què serviria dotar-nos de lleis, si no foren per nos observades". Les nostres Constitucions, pactades, establien bones lleis, adaptades als temps tot sovint. Amb una mitjana de reformes constitucionals cada set anys. Les Lleis, redactades d'aquesta forma eren d'obligat compliment, per pactades, excepte que, si esdevenien injustes per desfasades, els jutges podien fer llavors un millor jutjar, amb equitat i justícia. Les nostres Magistratures anaren conformant un acreditat Dret Públic català, del qual en deriva, bàsicament, que el poder s'ha de regir més pel DRET que per les lleis, fetes massa vegades pel poder imperant (a partir de 1714, poder absolutista, centralista, injust i expropiador). Un poder que s'ha suportat gràcies a l'impuls innovador, inversor i laboriós d'una Catalaunya que va poder absorbir l'excedent de mà d'obra castellana gràcies al sistema hereditari català, la separació de béns, que afavoria la concentració de propietats en un sol hereu que, evolucionat, tingué excedents per invertir en incipients indústries primer i després en tota mena d'activitats afavoridores de l'aparició d'una classe mitjana, molt esforçada, controlada i espoliada fiscalment des de 1714. Alhora que es creen cícliques desafeccions que comportaren la presentació de molts Memorials de Greuges, sempre desatesos, amb poques conquestes polítiques, avortades sempre (Mancomunitat, dues Repúbliques, Estatuts d'Autonomia) per nous dictadors absolutistes, militars o no, per la Constitució de 1978, amb una autonomia vigilada que entrà en crisi a partir de la Sentència del TC de 2010 contra l'Estatut 2005/6 que convertí *de facto* la CE en la llei d'exclusió de Catalunya del sistema constitucional espanyol, confirmada per l'actuació de l'Estat, per aplicar el 155-CE –tardor 2017–. Tot plegat

endega la Causa General 20907/17, un procés judicial contra càrrecs electes a qui varen empresonar o exiliar, en lloc de solucionar políticament aquests desafectes i greuges continuats.

DIFERENT FORMA D'AFRONTAR ELS CONFLICTES:

1. Castella i els almohades

Tot i afectar la invasió molt més a la Bètica que a la Tarraconense, els Castellans, per ells mateixos, no tingueren mai força ni enginy, però si aconseguiren reconquerir els territoris ocupats, si en recuperaren algun, va estar gràcies a l'ajut d'altres regnes peninsulars, entre ells, l'ajut de la Confederació catalana-aragonesa. **Castella i els Otomans:** A Castella sempre han entès que la força fa la raó. El guerrear, la violència, el bombardejar, el escarmentar... és la seva estratègia "... sólo entienden el lenguaje de la espada", "A Cataluña hay que bombardearla cada cincuenta años", "A por ellos!" cantaven uns militars enviats a Catalunya abans de l'1-0/2017. Ara que està de moda (Vox, Parlament Europeu) dir que gràcies a Espanya Europa no porta burka, cal repassar una mica quina de les guerres dita, sola, ha guanyat la Gran Castella (Espanya com a unitat política és del segle XIX).

A: Batalla de las Navas de Tolosa. Alfons VII de Castella va voler guanyar ell tot sol els almohades, 1195, va perdre la batalla i el castell de Salvatierra i, de poc, Toledo i tota Castella. Espantat, va demanar ajut al Papa Innocenci II, que concedí a tots els comtes i reis de la Ibèrica, favor i benediccions indulgents. Pere II de Catalunya-Aragó, amb la majoria dels nobles catalans i aragonesos, l'anaren a ajudar, també alguns de Navarra. Es guanya la batalla, el 16.07.1212, la coneguda com a Batalla de las Navas de Tolosa, amb Pere II com a principal comandament. El 1213, Pere II cau a Muret, és enterrat amb altres comandaments en terra catalana: Sixena. Castella, sola, no guanyà res, ni reconquereix res més a la

Bètica, fins a caure Granada el 1492, també amb l'ajut de la Corona Catalana-aragonesa.

B: Carles V. Desaparegut el Casal Català, vingueren els Trastàmars. Catalunya va anar guanyant territori als reis moros, cedint part dels conquerits a Castella. S'acabaren els Trastàmars i amb ells, les intrigues dels "favorits" de la Cort contra Catalunya. Al vidu rei Catòlic li etzibaren "Catalanote, vuelve a tu tierra" és a dir, a Catalunya-Aragó. La seva filla Joana es casà amb Felip II, naixé a Gant, Carles I, més endavant Carles V, primer rei-emperador de la dinastia dels Habsburg (+21.09.1558). Els Habsburg respectaren els diferents reialmes, costums, lleis, llengua, moneda dels seus diferents regnes a la península Ibèrica. Els Borbons, centralistes, absolutistes, no respectaren res.

C: Batalla de Lepant (07.10.1571), mentint novament, VOX adjudica a Espanya (que encara no existia) l'èxit de la batalla, que no va aconseguir acabar amb els Otomans, va tenir com a un dels protagonistes a Joan d'Àustria, fill del rei Felip II (no reconegut per Castella ni pel pare), ignorant o bé ocultant, el conferenciant, que Castella no va fer gairebé res. Que si no hagués estat per l'esquadra de Venècia amb Sebastiano Venier (Venècia va aportar la major part de l'esquadra) i pel català Lluís de Recasens (els catalano-aragonesos aportaren una part important de vaixells i comandaments), junt amb poca participació de la Santa Seu (a rereguarda esperant el resultat de la batalla, com sempre) potser Lepant hauria estat un fracàs. Els Otomans perderen aquella batalla i la seva expansió per la Mediterrània, però no fou pas destruït el seu imperi, que seguí furgant contra Europa. El 1529 arribaren fins a Viena, sense que la inexistent Espanya, o l'Hispanorum Rex hi fes gran cosa. El 1683 els otomans tornaren a voler ocupar Viena, però no ho aconseguiren gràcies, no a Espanya, sinó a tropes del nord d'Europa que arribaren just a temps per fer recular els invasors. Després vingueren les Guerres Austro-Turques de

1716-1718, en les quals guanyà l'Imperi Austro-hongarès gràcies als exiliats catalans de la Guerra de Successió que hi aportaren un exèrcit comandat per Francesc de Vilana Perles, Vazquez-Bargas, Barceló o Carrasclet, Planti, Pola i molts altres (també, evidentment altres tropes imperials) i fundaren els catalans la Nova Barcelona a l'actual Zrenjanin, com a territoris a defensar més al Sud, fins que els otomans, el 1738-1739, tornaren a atacar i destruïren tota l'obra feta pels catalans (amb aragonesos, valencians i alguns castellans) i es destruï, dissortadament, la Nova Barcelona.

2. **Castella en la Guerra de Successió**

Quan el darrer Àustria morí sense descendència, l'orgullosa Castella, aquella que amb el Duc d'Alba no va aconseguir doblegar Catalunya, va apostar per Felip de Borbó, nét del Rei de França, a qui va demanar aixopluc, i es van aliar Castella i França contra Catalunya que, pel Tractat de Gènova de 1706, es va aliar bàsicament amb Anglaterra. Perdia així Felip V la incipient Guerra de Successió i entrava el 1707 i el 1710 el Rei dels Catalans, Carles III, a Madrid, amb Ramon Frederic de Vilana Perles com a Pronotari de tota la Confederació de la Corona d'Aragó i els seus territoris a la Mediterrània i a la Península Italiana (Nàpols i altres territoris). Dissortadament, el pare i germà de Carles III moriren en pocs anys i ell fou declarat Emperador com a Carles VI. El Regne Unit (unit després de la *Union Act* amb Escòcia) va copsar que llavors Carles III, amb tot l'Imperi Austrohongarès i amb Catalunya, Castella i les Amèriques, era un rei amb massa poder, un sol rei que faria ombra a l'ambició anglesa. Els *torys* ens varen trair quan començaren a partir de 1711 negociacions secretes, bilaterals, amb França, fins a cloure el Tractat d'Utrecht pel qual Felip V va regalar no només Gibraltar i Menorca als anglesos, sinó també La Española als francesos juntament amb altres concessions que consten unes en els diferents tractats d'Utrecht, altres en apartats "reservats" o confidencials. Espanya té el costum de regalar

el que no és seu i abandonar allò que, tot i ser seu, ja no els interessa (Filipines, Guinea, Fernando Poo, Sàhara, Ifni ...).

- 3. Espanya, que es constituí, ara sí, en Estat polític únic, que no va tenir la primera constitució fins a 1812**, a partir de la qual va anar perdent totes les colònies del seu imperi, per estar mal gestionant-les, mal administrant-les i extorsionades, i creà desafeccions que culminaren en la independència de tots els territoris d'Ultramar excepte Canàries, abandonats a la seva sort La Guinea, Fernando Poo, Sàhara, Ifni ... on deixà dictadures com a bescanvi. Ara, l'única colònia que li resta és Catalunya.
- 4. La Guerra civil, 1936-1939**, contra un règim democràtic votat i establert no s'hagués donat un resultat guanyador a un militar colpista, si no hagués estat per l'ajut oligàrquic exterior, i el capital ultraconservador interior que, mort el dictador i deixat tot, rei inclòs, "atado y bien atado" es reconvertí, sense canviar gaire cosa, en un Estat constitucional. Sense canviar estructures, només per donar aparença d'estat de dret, s'autoritzaren els partits, però es mantingué la mateixa judicatura, exèrcit, policia i administració amb alts funcionaris del règim, que seguiren amb el mateix funcionament i nom, en alguns casos donant el nom d'autonomia a antigues nacions. Però, en un "café para todos", descafeïnant l'esperit de les nacions històriques, amb el 23F/81, tot l'Estat s'igualà i, de mica en mica, devaluant competències, s'ha anat produint un retorn a l'unionisme ultraconservador que revifa finançat pels mateixos de sempre. Aquella *Derecha* que guanya la guerra, ara està representada pel PP, C's, Vox (farcit de candidats exmilitars del règim) i els barons del PSOE apoltronats en grans empreses com a assessors de res.

CONCLUSIÓ: Castella, sola, no ha conquerit mai res. L'ancestral poder imperant a l'Espanya actual vol seguir imposant els vells criteris: "ordeno y mando, y que se haga pronto", ara, raons d'estat que justifiquen l'ús de clavegueres, sense seduir, fent-ho erròniament, en un segle XXI quan la gent i els pobles madurs han recuperat la sobirania i el seu dret individual i col·lectiu a decidir. Així hem arribat a la :

CAUSA GENERAL 2007/17. Més enllà de si el "relat" és inventat o no. Cal constatar que les pacífiques manifestacions catalanes d'ençà de 2010, vindicatives i festives, han estat trastocades pel poder involucionista d'aquell vell estat de sempre, en "tumultuàries" i, la gent, en "murs humans" d'atac, per afavorir la tesi de rebel·lió inexistent, com anem veient, durant el judici. Per les declaracions de testimonis de l'acusació, fiscalia i advocacia de l'Estat, es constata l'existència de dues concepcions diferents i de dues maneres d'entendre i complir les ordres, respecte d'un sol fet: aturar el Referèndum sobre el Dret a l'autodeterminació de Catalunya.

1. "Gobierno", 155, policia nacional i guàrdia civil. Desenvolupant aquell "A por ellos!" com tota una declaració d'intencions, els caps dels "operativos" entengueren les instruccions de l'Estat com impedir, a qualsevol preu, que el referèndum de l'1-0 se celebrés. Interpretaren subjectivament la part dispositiva de les instruccions del TSJC, com a una autorització expressa a impedir per la força l'obertura de col·legis electorals, on fos i com fos. Amb cobertura legal de Fiscalia i advocacia de l'Estat, i amb sospitoses coincidències del Jutjat a qui pertocaria entendre les querelles o denúncies sobre el "Procés", investigant sense ordre judicial des de feia anys. Els comandaments dels "operatius" no es refiaven dels Mossos; establiren un pla B i actuaren amb contundència, coneixent d'antuvi que no podien ocupar-se de tots els col·legis electorals

(ho feren en els llocs on els polítics actius hi estaven censats, sense que “ningú” ho planifiqués així ¿?) i que, endegat pel poble el cens universal, atacar un lloc o altre no solucionava res. Cap comandament “del operatiu” explicà per què es va actuar en un lloc sí i en altres no, fos lloc públic o privat, ni quina autoritat va donar l’ordre de cessar en els atacs, a partir del migdia. El poble havia vençut a l’Estat, i aquest feia el ridícul davant el món. Hi varen haver meses, paperetes, sobres i urnes, organitzat tot pels anònims CDR. L’Objectiu de l’Estat no es va complir. El Referèndum, fet pel poble, legalitzat pel poble, per molt il·legal que el vulgui entendre l’Estat, es va fer i el resultat, favorable a proclamar la independència, es va guanyar. Perduda la partida, cal guanyar la revenja, sigui com sigui, als tribunals, amb escarment. I Europa?

2. Els Mossos, dependents de la Generalitat a qui deuen estructura i obediència, advertiren que, davant les ordres judicials aquestes serien d’obligat compliment. No sent els comandaments, com s’ha dit, “independentistes”, varen advertir de la possibilitat d’aldarulls i enfrontament de votants amb grups d’unionistes (cosa que no va succeir), no preveïen el Govern ni els mossos (o sí) que qui provocaria violència seria l’actuació amb força per part de la policia nacional i guàrdia civil, amb l’objectiu d’impedir votar, fos com fos. Objectiu a assolir pels Mossos: fent cas dels consells inicials del TSJC, part explicativa que condiona la dispositiva: tenir paciència, procurar evitar enfrontaments i aldarulls, no causar més danys dels necessaris, per davant d’impedir votar a qualsevol preu. En una manera d’actuar més a la catalana. Pau i Treva.

CONCLUSIÓ: La Gran Castella, el Gobierno, els del 155, actuen

de dalt a baix. Els danys al poble i trepitjar els seus drets són considerats col·laterals, per sobre hi ha la "indissoluble unidad de España" a qualsevol preu. "Antes roja que rota". A Catalunya preval la no-violència, dialogar, mitjançar, parlar i retirar-se els Mossos, coneixedors del cens universal, per evitar danys, i sacrificar la seva eficàcia. Un actuar de baix a dalt, amb mediació assenyada.

Dues maneres de pensar i fer les coses. Per uns, cal guanyar l'objectiu, al preu que calgui, amb un no-diàleg. La Democràcia per sota dels Interessos d'Estat. Altres, els Mossos, davant el mateix objectiu, primer mitjançar i mantenir la calma i l'ordre abans que un innecessari impedir votar si, com el 9N, el referèndum no era ni legal ni vinculant. El poble català compromès amb el seu Dret a l'Autodeterminació, és tossut pel que fa a la vindicació d'autogovern, esgotades totes les vies de diàleg positiu, lluitant per aconseguir l'objectiu, pacíficament i democràtica. Els Mossos varen actuar amb seny català, no emprant violència, tancant els col·legis que pogueren, segrestant urnes i material on va ser possible, però gairebé sempre –amb excepcions– refusant actuar amb violència que en altres casos, prou fan servir, amb tots els matisos que es vulguin.

Els líders polítics, l'1-0 no intervingueren en els "operatius" però el 3-0 i 27-0, incompliren el mandat de les urnes de l'1-0/17, diuen que per haver-se d'enfrontar violentament amb l'Estat. El *return nation* no el tenim, només tenim processats i exiliats que distreuen els catalans pro Dret a Decidir d'aconseguir la Independència de la nostra terra, encallada ara amb baralles internes que es visualitzaran en les properes eleccions en què l'unionisme és un bloc estratègicament dividit en quatre partits i l'independentisme, barallats en disgregades propostes, això sí, amb obsolets partits més preocupats per mantenir les seves estructures i escalafons que no pas pel mandat del poble, atorgat i incomplet en aquell històric 1-0/2017 que sembla

irrepetible.

En català tenim el verb *ENRAONAR*, que suposa alhora un escoltar, un dialogar entre iguals davant un conflicte, amb ànim de transaccionar un acord, raonat que podrà no agradar al 100% a cap part, però que donarà sortida pactada al conflicte. En castellà existeixen els verbs: *razonar, hablar, dialogar*, però no *enraonar*.

D'aquí que no podem esperar, en el cas del procés o causa general, ni una sentència ajustada a DRET, ni una solució política a un conflicte entre dos sistemes tan diferents com distants per fer les coses. Només un tribunal internacional o un àrbitre disposat a enraonar amb totes les parts donarà una solució pactada al conflicte. O la solució només rau a prendre una decisió unilateral, el poble, ja que els polítics, professionalitzats com estan, no ho faran.

Per la diferent forma de ser, fer i pensar de la Gran Castella-Espanya amb *Ñ* i la de Catalunya –amb *ny*– dissortadament no hi pot haver cap acord pactat. No per mala fe d'una de les parts, sinó pel diferent ADN cultural ancestral. O un tercer en dona la resposta o s'imposa la DUI vist que, de Referèndum acordat, ja en vàrem fer un el 2005/6, publicat en el BOE i signat pel rei i no ens fou respectat. La Gran Castella oligàrquica i unionista no té credibilitat. Catalunya sí, d'aquí la nostra salut democràtica, cultural i econòmica, innovadora, creativa, inversora, amb futur, contribuent net de la UE si no comet l'error d'apartar-nos-en o nosaltres no triem una altra alternativa, amb nous líders capaços de projectar la nova Catalunya, amb vocació de Països Catalans, en la Nova Europa dels pobles/nacions a reconstruir.